

Βρυξέλλες, 12 Μαρτίου 2021
(OR. en)

6976/21

SOC 142

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ενσωμάτωση της διάστασης της γήρανσης στις δημόσιες πολιτικές

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ενσωμάτωση της γήρανσης στις δημόσιες πολιτικές, τα οποία εγκρίθηκαν με γραπτή διαδικασία στις 12 Μαρτίου 2021.

**Ενσωμάτωση της διάστασης της γήρανσης στις δημόσιες πολιτικές
Συμπεράσματα του Συμβουλίου**

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

1. Η γήρανση του πληθυσμού αποτελεί πανευρωπαϊκό φαινόμενο με μακροπρόθεσμες κοινωνικοοικονομικές και δημογραφικές επιπτώσεις οι οποίες συνεπάγονται προκλήσεις και ευκαιρίες και απαιτεί την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ που θα επιτρέπει στους ηλικιωμένους να απολαμβάνουν τα θεμελιώδη δικαιώματά τους και να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους.
2. Οι Ευρωπαίοι ζουν περισσότερο από ποτέ άλλοτε, το δε ηλικιακό προφίλ της κοινωνίας εξελίσσεται ραγδαία. Εκτιμάται¹ ότι έως το 2060 το μέσο προσδόκιμο ζωής θα αυξηθεί κατά 8,5 έτη για τους άνδρες (σε 84,5 έτη) και κατά 6,9 έτη για τις γυναίκες (σε 89 έτη), με σχετικά μικρές αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών, οι οποίες, όσον αφορά το προσδόκιμο υγιούς ζωής, είναι αξιοσημείωτες.
3. Η συμβολή των ηλικιωμένων σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας - είτε στις οικονομικές επιδόσεις στον χώρο εργασίας, είτε ως επιχειρηματίες (παραγωγοί) ή καταναλωτές, είτε στην κοινωνική συνοχή ως εθελοντές, φροντιστές ή φορείς προώθησης της διαγενεακής μάθησης με όλες τις συσσωρευμένες γνώσεις και εμπειρίες τους - αναγνωρίζεται στις συζητήσεις πολιτικής σε ενωσιακό επίπεδο και σε αυξανόμενο αριθμό κρατών μελών.
4. Οι ηλικιωμένοι δεν αποτελούν ομοιογενή ομάδα· έχουν ποικίλες ανάγκες, προτιμήσεις και ευκαιρίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής τους.

¹ *Ageing Europe* (Γηράσκουσα Ευρώπη), Eurostat, έκδοση 2019, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-02-19-681>.

5. Μολονότι τις τελευταίες δεκαετίες έχουν σημειωθεί σημαντικές επιτυχίες στην καταπολέμηση της φτώχειας των ηλικιωμένων, είναι ευρέως αποδεκτό ότι οι ηλικιωμένοι² - ιδίως οι γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας³ - διατρέχουν υψηλό κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Τα εισοδήματα των ηλικιωμένων είναι κατά μέσο όρο ελαφρώς χαμηλότερα (92 %) από εκείνα του συνολικού πληθυσμού. Ωστόσο, τα ποσοστά φτώχειας των ηλικιωμένων είναι χαμηλότερα (16,1 % έναντι 16,5 % για τον συνολικό πληθυσμό της ΕΕ των 27 το 2019), γεγονός που οφείλεται στην πιο ισομερή κατανομή των εισοδημάτων των ηλικιωμένων. Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις, και ιδίως οι συντάξεις, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μείωση του ποσοστού κινδύνου φτώχειας για τους ηλικιωμένους, αλλά ο αντίκτυπός τους ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών.
6. Μολονότι απαγορεύονται από το δίκαιο της ΕΕ, οι διακρίσεις λόγω ηλικίας, γνωστές και ως «ηλικιακός ρατσισμός», αποτελούν συχνό φαινόμενο που στιγματίζει τους ηλικιωμένους και συνδέεται με άλλους λόγους διακρίσεων. Η πολυπλοκότητα και ο πολυδιάστατος χαρακτήρας των διακρίσεων λόγω ηλικίας απαιτούν ολοκληρωμένες πολυτομεακές και διατομεακές προσεγγίσεις, καθώς και ισχυρή και ευρεία προσήλωση στα θέματα που σχετίζονται με τη γήρανση σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας. Παράλληλα, θα πρέπει να αποτραπούν νέες πηγές διακρίσεων και αποκλεισμού των ηλικιωμένων, για παράδειγμα βοηθώντας τους να αποκτήσουν τις δεξιότητες που χρειάζονται για να αποτελέσουν μέρος μιας ραγδαίως μεταβαλλόμενης κοινωνίας που διαμορφώνεται από τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την πράσινη μετάβαση. Ο ηλικιακός ρατσισμός έχει αρνητικό αντίκτυπο στις ευκαιρίες, τα επίπεδα συμμετοχής, την υγεία και την ευημερία των ανθρώπων, και εμφανίζεται σε διάφορα πλαίσια, όπως η αγορά εργασίας, οι τοπικές κοινότητες, το κοινωνικό περιβάλλον, η καταναλωτική κοινωνία, το πολιτικό γίνεσθαι και τα μέσα ενημέρωσης.
7. Είναι σημαντικό τα συστήματα κοινωνικής προστασίας των κρατών μελών να προσαρμόζονται με επαρκή και βιώσιμο τρόπο στις ανάγκες όλων των ηλικιακών ομάδων. Έχει, επομένως, ζωτική σημασία να ληφθεί πλήρως υπόψη η γήρανση του πληθυσμού, ώστε να καταστεί δυνατή η προώθηση αλλαγών σε αυτό το πλαίσιο⁴. Είναι επίσης θεμελιώδους σημασίας να επιδιωχθεί η διαγενεακή δικαιοσύνη και να διατηρηθεί η ισορροπία στην κοινωνική στήριξη σε όλες τις ηλικίες.

² https://www.who.int/health-topics/ageing#tab=tab_1

³ Κατάλογος εκδόσεων – Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις & Ένταξη – Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu)

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_structure_and_ageing.

8. Η βία κατά των ηλικιωμένων, η οποία μπορεί να εκδηλωθεί με διάφορες μορφές, όπως η σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική ή οικονομική, μέσω εγκατάλειψης, κακοποίησης ή παραμέλησης, αποτελεί αναδυόμενο πολυδιάστατο πρόβλημα. Είναι εκ φύσεως πολυπαραγοντικό και εκδηλώνεται τόσο σε οικογενειακό όσο και σε θεσμικό πλαίσιο. Παρά την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση, η βία αυτή εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα που άπτεται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κοινωνικό φαινόμενο το οποίο συχνά είναι δύσκολο να ανιχνευτεί λόγω της εγγύτητας και των ανισορροπιών ισχύος στις σχέσεις των εμπλεκόμενων μερών. Κατά συνέπεια, απαιτούνται άρτιες μέθοδοι πρόληψης και παρέμβασης και, μεταξύ άλλων, κατάλληλα προσαρμοσμένα σε επίπεδο κοινότητας εργαλεία παρακολούθησης. Η βία, ιδίως η ενδοοικογενειακή βία, έχει σημαντικό αντίκτυπο στις ηλικιωμένες γυναίκες, οι οποίες ενδέχεται να βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη θέση και να μην έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης.
9. Η κοινωνική απομόνωση και η ακούσια μοναξιά - απόρροια της κοινωνικής απεμπλοκής από γενικές δραστηριότητες σε επίπεδο κοινότητας - πρέπει να αποτραπούν· τούτο μπορεί να επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, με την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού, ιδίως για τις γυναίκες, που επιτρέπει την ευκολότερη πρόσβαση σε πολιτιστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες αναψυχής, σε αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, σε ευκαιρίες διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, σε υπηρεσίες αποκατάστασης, υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικές υπηρεσίες, οι οποίες στο σύνολό τους προωθούν μια αξιοπρεπή και υγιή ενεργό ζωή με νόημα.
10. Η παγκόσμια πανδημία COVID-19 έχει επηρεάσει δυσανάλογα τη σωματική και ψυχική υγεία πολλών ηλικιωμένων. Τα μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας, ιδίως οι κοινωνικοί περιορισμοί, έχουν δυσμενείς συνέπειες για τη συγκεκριμένη ομάδα, επιτείνοντας την προαναφερθείσα κοινωνική απομόνωση.
11. Οι προσδοκίες, οι δυνατότητες και οι ανάγκες των ηλικιωμένων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων των κυβερνήσεων και άλλων δημόσιων φορέων, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.
12. Θα πρέπει να διασφαλιστούν η πρόσβαση σε εξατομικευμένες, ανθρωποκεντρικές και ολοκληρωμένες υπηρεσίες φροντίδας καθώς και η συμμετοχή σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

13. Η σταθερά αυξανόμενη μακροζωία θέτει προκλήσεις και δημιουργεί ευκαιρίες για την παροχή κοινωνικής στήριξης, τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας, τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας (ιδίως τα συνταξιοδοτικά συστήματα), τις συνθήκες εργασίας και την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, τις αγορές εργασίας, καθώς και για τις οικογένειες και τις σχέσεις μεταξύ των γενεών. Απαιτεί μακρόπνοο σχεδιασμό, συνειδητοποίηση των δυνατοτήτων των ηλικιωμένων και ικανότητα προσαρμογής, ιδίως στην κοινωνική, ψηφιακή και οικονομική πραγματικότητα.
14. Η «οικονομία της τρίτης ηλικίας» μπορεί να προσφέρει απασχόληση και οικονομική ανάπτυξη στην Ένωση σε διάφορους τομείς, ιδίως στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας φροντίδας. Μπορεί να προωθήσει την καινοτομία συμβάλλοντας στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας, καθώς και στην παροχή κοινωνικών και ψηφιακών υπηρεσιών με αποτελεσματικότερο τρόπο.
15. Ως ένα βαθμό, οι επαγγελματικές πορείες των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας βασίζονται σε δραστηριότητες και επαγγέλματα σε παρακμή. Τούτο θέτει σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την επικαιροποίηση των δεξιοτήτων και των γνώσεων, ώστε να αποτρέπονται η ακούσια πρόωγη έξοδος από την αγορά εργασίας και οι απώλειες παραγωγικού δυναμικού των εν λόγω εργαζομένων. Εκτός από την εγγενή αξία της συσσωρευμένης επαγγελματικής πείρας και γνώσης τους, οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της μεταφοράς γνώσεων, δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας από γενιά σε γενιά. Συνεπώς, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην προσαρμογή των καθηκόντων, την αναπροσαρμογή της έντασης της εργασίας, την προώθηση υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος, τη διευκόλυνση της κινητικότητας και την αξιοποίηση της διά βίου μάθησης.
16. Συχνά η τρέχουσα κοινωνική διάρθρωση και τα μέτρα που λαμβάνονται σχετικά με τη γήρανση του πληθυσμού είναι τομεακά και κατακερματισμένα, επικεντρώνονται δε κυρίως στη σωματική υγεία, παραβλέποντας την αναγκαία προοδευτική προοπτική που αποσκοπεί στην επίτευξη συνολικής ψυχικής υγείας και ευεξίας. Η ηλικία και η γήρανση μπορούν να προσφέρουν σειρά ευκαιριών όταν ενσωματώνονται σωστά σε όλες τις σχετικές πολιτικές.
17. Για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας για όλες τις ηλικίες, μιας κοινωνίας προετοιμασμένης για ενεργή μακροζωία με ανθρώπους που ζουν μια μεγαλύτερη σε διάρκεια ζωή - σε όλη της την πληρότητα, τις δυνατότητες και την αξιοπρέπεία της - είναι σημαντικό να διασφαλιστούν το δικαίωμα και η πρόσβαση στη συμμετοχή, τη λήψη αποφάσεων και την αυτονομία.

18. Η οικονομική, ασφαλής και προσιτή στέγαση, που βασίζεται σε καθολικό σχεδιασμό, μπορεί να διατηρήσει ή να βελτιώσει την υγεία, την ευημερία και τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις καθώς οι άνθρωποι γερνούν, και μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα ζωής και την αυτονομία.
19. Το βιοτικό επίπεδο των ηλικιωμένων επηρεάζεται από τον πλούτο και την πρόσβαση στις υπηρεσίες, ιδίως στον τομέα της υγείας και της μακροχρόνιας φροντίδας, αλλά και από την πρόσβαση στην απασχόληση και τη συμμετοχή στην κοινωνία. Οι διαθέσιμες, προσβάσιμες, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές δημόσιες ή επιδοτούμενες υπηρεσίες καλής ποιότητας που λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές ατομικές ανάγκες των ηλικιωμένων αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την εξασφάλιση επαρκούς βιοτικού επιπέδου. Συχνά οι ηλικιωμένες γυναίκες λαμβάνουν χαμηλότερα εισοδήματα και διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας από ό,τι οι ηλικιωμένοι άνδρες. Τούτο οφείλεται συχνά στην προσαρμογή και/ή στη διακοπή της επαγγελματικής σταδιοδρομίας για λόγους φροντίδας, στις χαμηλότερες αμοιβές σε γυναικοκρατούμενους τομείς και επαγγέλματα, στις μισθολογικές διακρίσεις και στο συνταξιοδοτικό χάσμα που ανέρχεται στο 30 % περίπου⁵.
20. Σε συνέχεια του διεθνούς σχεδίου δράσης της Μαδρίτης για τη γήρανση, που καταρτίστηκε από τα Ηνωμένα Έθνη, και της σχετικής περιφερειακής στρατηγικής εφαρμογής, που εκπονήθηκε από την Οικονομική Επιτροπή για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ) – (ΔΣΔΜΓ/ΠΣΕ), του δείκτη ενεργού γήρανσης⁶ και της υπουργικής δήλωσης της Λισαβόνας του 2017, η οποία εκδόθηκε κατά την 4η υπουργική διάσκεψη της ΟΕΕ/ΗΕ για τη γήρανση, με τίτλο «Μια βιώσιμη κοινωνία για όλες τις ηλικίες: αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρει το μεγαλύτερο προσδόκιμο ζωής», καθώς και της δεκαετίας υγιούς γήρανσης 2021-2030 των Ηνωμένων Εθνών, κρίθηκε απαραίτητο να «ενσωματωθεί περαιτέρω η διάσταση της γήρανσης στους σχετικούς τομείς πολιτικής και να καταπολεμηθεί ο ηλικιακός ρατσισμός στις διάφορες μορφές του», παρέχοντας στα κράτη μέλη της ΕΕ κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη εγκάρσιων πολιτικών σε ολόκληρη την κοινωνία.

⁵ Γεφύρωση του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων;
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200207-1>

⁶ Εκπονήθηκε από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΟΕΕ/ΗΕ

21. Η Ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 και οι συναφείς με αυτό στόχοι καθορίζουν ένα συνολικό σχέδιο στρατηγικής για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης με ισορροπημένο τρόπο και επιδιώκουν την υλοποίηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των πολιτών, σε όλες τις ηλικίες, με ιδιαίτερη προσοχή στους πλέον ευάλωτους, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων.
22. Η ενσωμάτωση της γήρανσης απαιτεί μια πολυδιάστατη στρατηγική που ενσωματώνει θέματα ενεργού γήρανσης και μακροζωίας, καθώς και πτυχές της διαγενεακής δικαιοσύνης σε όλους τους τομείς πολιτικής και σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων.
23. Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων αποσκοπεί στην εξασφάλιση δικαιοσύνης στην καθημερινή ζωή όλων των πολιτών και στην υποστήριξή της, σε όλες τις ηλικίες, μέσω ίσων ευκαιριών και πρόσβασης στην αγορά εργασίας, δίκαιων συνθηκών εργασίας και επαρκούς κοινωνικής προστασίας και ένταξης. Πολλές από τις αρχές του έχουν καίρια σημασία για τη στήριξη των πολιτικών ενεργού γήρανσης και της ισότιμης συμμετοχής και ενεργού παρουσίας των ηλικιωμένων στις οικονομίες και τις κοινωνίες μας.
24. Η Επιτροπή ενέκρινε τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία που αποσκοπεί στην εφαρμογή της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης κοινωνική και οικονομική ένταξη των ατόμων με αναπηρίες, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων, στην κοινωνία, χωρίς διακρίσεις και με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων τους.
25. Η πράσινη βίβλος της Επιτροπής για τη γήρανση⁷ εγκαινίασε έναν ευρύ δημόσιο διάλογο σχετικά με τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της γηράσκουσας κοινωνίας της Ευρώπης, που αντικατοπτρίζει τον καθολικό αντίκτυπο της γήρανσης σε όλες τις γενιές και τα στάδια της ζωής. Βασίζεται στην έκθεση σχετικά με τις επιπτώσεις της δημογραφικής αλλαγής⁸, η οποία παρουσιάζει τα βασικά στοιχεία της δημογραφικής αλλαγής και τις πιθανές επιπτώσεις της·

⁷ έγγρ. 5827/21

⁸ έγγρ. 8991/20

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

**ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ
ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΣΕΒΑΣΜΟ ΤΟΥ
ΡΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:**

26. ΝΑ ΕΚΠΟΝΗΣΟΥΝ, εάν δεν υφίσταται ήδη, ένα εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ενσωμάτωση της διάστασης της γήρανσης του πληθυσμού, στο οποίο παρέχονται κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις σχετικά με τον τρόπο μεγιστοποίησης των οφελών, αντιμετώπισης των δυνητικών κινδύνων και αντιμετώπισης των κύριων προκλήσεων της αυξανόμενης μακροζωίας του πληθυσμού, και να το λάβουν υπόψη σε όλες τις σχετικές εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πολιτικές, συνεκτιμώντας το υφιστάμενο πλαίσιο πολιτικής σε επίπεδο Ένωσης·
27. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ συνεκτικές, συντονισμένες και εγκάρσιες δημόσιες πολιτικές, προκειμένου να ανταποκριθούν στην πολυπλοκότητα των προκλήσεων και των ευκαιριών που δημιουργεί η μακροζωία, επιτρέποντας ομαλές μεταβάσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής·
28. ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΟΥΝ μια εγκάρσια και διά βίου προσέγγιση της μακροζωίας, βασιζόμενη στα ανθρώπινα δικαιώματα, λαμβάνοντας υπόψη τις πτυχές της ισότητας των φύλων και με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στον δημόσιο, τον ιδιωτικό και τον τριτογενή τομέα, καθώς και των ομάδων-στόχων. Να προβλέψουν μια προσέγγιση που θα συνεκτιμά τις ανάγκες των ατόμων όλων των ηλικιών, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων υπόψη ότι η ευημερία των ηλικιωμένων αρχίζει από νωρίς στη ζωή·
29. ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΟΥΝ την ποιότητα της υγειονομικής περίθαλψης και της μακροχρόνιας φροντίδας και να βελτιώσουν την πρόσβαση σε αυτές, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη και τη διασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες που παρέχουν ολοκληρωμένη περίθαλψη με επίκεντρο τους ηλικιωμένους, και με την προώθηση του αυξημένου συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών, ούτως ώστε να διατηρηθούν και να βελτιωθούν οι σωματικές και οι γνωστικές ικανότητες των ηλικιωμένων·
30. ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και να διασφαλίσουν μεταξύ άλλων την ισορροπία μεταξύ της επαρκούς κάλυψης όλων των κινδύνων που συνδέονται με την ηλικία, την οικονομική βιωσιμότητα και τη δικαιοσύνη μεταξύ γενεών, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την αξιοπρέπεια καθόλη τη διάρκεια του βίου·

31. ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΟΥΝ εναλλακτικές και πιο ευέλικτες δυνατότητες συνταξιοδότησης που θα παρέχουν κίνητρα για επιμήκυνση του ενεργού εργασιακού βίου·
32. ΝΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΟΥΝ καινοτόμους και δημιουργικούς μηχανισμούς για την προώθηση της αλληλεγγύης και της διαγενεακής αλληλεπίδρασης, μέσω της προώθησης του εθελοντισμού μεταξύ των ηλικιωμένων και των νέων, προκειμένου να αποφευχθούν η μοναξιά και η απομόνωση, και να καταπολεμηθούν όλες οι μορφές βίας, συμπεριλαμβανομένης της έμφυλης και της ενδοοικογενειακής βίας, της κακοποίησης και της παραμέλησης εις βάρος των ηλικιωμένων·
33. ΝΑ ΔΕΣΜΕΥΤΟΥΝ για την προώθηση της ενεργού και υγιούς γήρανσης και της πλήρους ένταξης των ηλικιωμένων στην κοινωνία και στην κοινότητα·
34. ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ ΝΑ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ τα κενά στην προστασία των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, όπου είναι απαραίτητο, και να μάχονται κατά του ηλικιακού ρατσισμού και των διακρίσεων λόγω ηλικίας σε τομείς πέραν της απασχόλησης, ιδίως στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της πρόσβασης σε αγαθά και υπηρεσίες και της κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με την ισορροπία που αναφέρεται στην παράγραφο 30·
35. ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΟΥΝ τα κοινωνικά μέτρα στις ειδικές ατομικές ανάγκες των ηλικιωμένων, όποτε αυτό είναι δυνατό, και ανάλογα με τις επιθυμίες τους·
36. ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ εποικοδομητική νοοτροπία απέναντι στις διάφορες ομάδες ηλικιωμένων, καλλιεργώντας μια θετική εικόνα τους, λαμβάνοντας υπόψη τις ετερογενείς ανάγκες, ευκαιρίες και προτιμήσεις τους, προκειμένου να προωθήσουν μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς που δεν υποκινεί τον διαχωρισμό, τις διακρίσεις και τη διάδοση προκαταλήψεων εις βάρος των ηλικιωμένων (γεροντοφοβία)·

37. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ την εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών για την ενεργό γήρανση και την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών⁹, ιδίως εκείνων που σχετίζονται με εργασιακά περιβάλλοντα, μέσω της προσαρμογής των χώρων εργασίας στις ανάγκες ενός διαρκώς γηράσκοντος εργατικού δυναμικού, μεταξύ άλλων μέσω της ενίσχυσης της ψηφιοποίησης στο μέτρο του δυνατού, της προώθησης ασφαλών και υγιεινών συνθηκών εργασίας και ρυθμίσεων του χρόνου εργασίας, με σκοπό την πρόληψη των διακρίσεων λόγω ηλικίας στον τομέα της απασχόλησης, της ενθάρρυνσης των εργοδοτών να διατηρούν και να προσλαμβάνουν εργαζομένους μεγαλύτερης ηλικίας, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας συνέχισης της επαγγελματικής δραστηριότητας πέραν της κανονικής ηλικίας συνταξιοδότησης, κατόπιν συμφωνίας με τον εργαζόμενο μεγαλύτερης ηλικίας, και μέσω της παροχής στον εργαζόμενο της δυνατότητας να διάγει έναν πιο ενεργό και υγιή εργασιακό βίο, με τη δέουσα συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους·
38. ΝΑ ΛΑΒΟΥΝ ΥΠΟΨΗ τις ειδικές συνθήκες ή ανάγκες των ηλικιωμένων με διαφορετικές αναπηρίες· να προωθήσουν την προσβασιμότητα σε προϊόντα, υπηρεσίες, χώρους διαβίωσης, και ιδίως: ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ κατ' οίκον και τοπικές υπηρεσίες υποστήριξης που βοηθούν τους ηλικιωμένους, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων με αναπηρίες, και να προσαρμόσουν τη στέγασή τους, ώστε να μπορούν να συνεχίσουν να ζουν με ασφάλεια στο σπίτι τους, εφόσον το επιθυμούν·
39. ΝΑ ΣΤΗΡΙΞΟΥΝ έναν βιώσιμο πολεοδομικό και αγροτικό χωροταξικό σχεδιασμό που προάγει την κινητικότητα, με βάση έναν καθολικό προγραμματισμό, την ασφάλεια, την άνεση και την ευημερία, και διευκολύνει τη συμμετοχή των ηλικιωμένων στην κοινωνική ζωή και την πρόσβαση σε όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες και υποδομές, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ατομικές ανάγκες τους·
40. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ την ανάπτυξη δικτύων δημόσιων μεταφορών προσβάσιμων για όλους τους πολίτες, με διαδρομές ενδεδειγμένες για τις ανάγκες των ηλικιωμένων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης κινητικότητά τους·

⁹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17468-2012-INIT/el/pdf>

41. ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΝ μηχανισμούς δικτύου (δημόσιους ή ιδιωτικούς) και να προωθήσουν τη χρήση τους, με τη χρήση ολοκληρωμένων και προσβάσιμων ψηφιακών εργαλείων που εγγυώνται την ασφάλεια, την υγεία και την ευημερία των ηλικιωμένων σε όλες τις διαστάσεις τους και να έχουν την ικανότητα να παρακολουθούν τις ανάγκες τους, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής·
42. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ σημαντικές επενδύσεις στην «οικονομία της τρίτης ηλικίας» ως μέσο προώθησης της τοπικής ανάπτυξης, της εδαφικής συνοχής και της οικονομικής ανάπτυξης, με την αξιοποίηση της παραγωγικής και της αγοραστικής ικανότητας των ηλικιωμένων·
43. ΝΑ ΛΑΒΟΥΝ ΥΠΟΨΗ τη σημαντική συμβολή των ηλικιωμένων στην παροχή άτυπης φροντίδας σε μέλη της οικογένειάς τους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες, με την οποία στηρίζουν τις νεότερες γενεές στην εξισορρόπηση επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής. Στο πλαίσιο αυτό, ΝΑ ΠΡΟΑΓΑΓΟΥΝ τον ισότιμο καταμερισμό των ευθυνών φροντίδας μεταξύ γυναικών και ανδρών· και ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ μέτρα στήριξης, σημειώνοντας παράλληλα περαιτέρω πρόοδο με την επέκταση ποιοτικών και οικονομικά προσιτών επίσημων υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας, ώστε να μειωθεί το βάρος που επωμίζονται οι άτυποι φροντιστές·

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΡΟΥΜΕΝΗΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΣΕΒΑΣΜΟ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ:

44. Να υιοθετήσουν προσέγγιση που θα ενσωματώνει την ηλικία και θα περιλαμβάνει μια προοπτική για τη γήρανση με βάση τα δικαιώματα και τον κύκλο ζωής, η οποία θα συνεκτιμά τη διαφοροποίηση και την ποικιλία των αναγκών μεταξύ γυναικών και ανδρών στο πλαίσιο μιας ανοικτής κοινωνίας για όλες τις ηλικίες και θα ανταποκρίνεται σε αυτές τις ανάγκες, με γνώμονα τη διττή προσέγγιση της ενσωμάτωσης της διάστασης της γήρανσης: τη γήρανση του πληθυσμού με την ευθύνη της κοινωνίας να προετοιμαστεί για τις ατομικές ανάγκες των πολιτών, καθόλη τη διάρκεια της ζωής τους, και να προσαρμοστεί σε αυτές· να συνεχίσουν να ενθαρρύνουν και να καθιστούν δυνατή την ενεργό και υγιή γήρανση·

45. ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΟΥΝ ΤΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ να εξετάσουν το ζήτημα των ηλικιωμένων από βιοψυχολογική και περιβαλλοντική άποψη, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές τους ανάγκες και προτιμήσεις, προωθώντας την αυτοδιάθεση, την αυτονομία και τη συμμετοχή τους στα κοινά, καθώς και το γεγονός ότι οι προσπάθειες για την προαγωγή της υγείας και την πρόληψη των ασθενειών μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής·
46. ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΟΥΝ από κοινού για την εφαρμογή των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων για τα άτομα όλων των ηλικιών, ιδίως εκείνων που σχετίζονται με το δικαίωμα πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας, το εισόδημα και τις συντάξεις γήρατος, την ισότητα των φύλων, την ένταξη των ατόμων με αναπηρία και τις ίσες ευκαιρίες·
47. ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ βιώσιμα και επαρκή μέτρα για την εξασφάλιση της αλληλεγγύης και της ισότητας εντός και μεταξύ των γενεών, ενισχύοντας τη βιωσιμότητα αλλά και την κοινωνική συνοχή, και συνεκτιμώντας τις ανάγκες, τις προσδοκίες, τις ευθύνες και τις δυνατότητες των σημερινών και των μελλοντικών γενεών·
48. ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΟΥΝ ότι η μεγαλύτερης διάρκειας ενεργή μακροζωία απαιτεί, μεταξύ άλλων, βελτίωση των επενδύσεων σε διάφορους τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων της διά βίου μάθησης, της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, των προσαρμογών στους χώρους εργασίας και κατοικίας, της υγείας και της μακροχρόνιας φροντίδας, προς υποστήριξη των μέτρων που προβλέπονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη συμμετοχή και την ευημερία των ηλικιωμένων στην εποχή της ψηφιοποίησης¹⁰.
49. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ τη συμμετοχή εκπροσώπων από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες σε όλα τα στάδια των δημόσιων διαδικασιών λήψης αποφάσεων που ενδυναμώνουν τους ηλικιωμένους, με την υποστήριξη επενδύσεων στη διά βίου μάθηση, προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή τους στα κοινά και στον πολιτικό βίο·
50. ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΟΥΝ την ιδιαίτερη κατάσταση των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας στο πλαίσιο των στρατηγικών πλαισίων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, συμβάλλοντας στην καλύτερη γήρανση στην εργασία·

¹⁰ έγγρ. 11717/2/20 REV 2

51. ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ το ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων, με σκοπό την προώθηση ευκαιριών διά βίου μάθησης για όλους, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων, προκειμένου να διατηρήσουν και να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους και, με τον τρόπο αυτό, να στηρίξουν την ενεργό συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας και την κοινωνική τους ένταξη, ιδίως μέσω της ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων, ιδιαίτερα για τις γυναίκες·
52. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και τη συμμετοχή των ηλικιωμένων σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·
53. ΝΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΟΥΝ και ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ τα μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στους δέκτες φροντίδας, ιδίως στους ηλικιωμένους, και στους παρόχους φροντίδας, καθώς και στην κοινωνία και την οικονομία γενικότερα, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας·
54. ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΟΥΝ τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030, με ιδιαίτερη προσοχή στους ηλικιωμένους με αναπηρία. ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΝ τη στρατηγική σε επίπεδο Ένωσης καθώς και στα κράτη μέλη, ούτως ώστε να λαμβάνεται υπόψη κατά τον σχεδιασμό των εθνικών πολιτικών για άτομα με αναπηρία·
55. ΝΑ ΠΡΟΑΓΑΓΟΥΝ τον διάλογο και τη συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση σχετικά με την πράσινη βίβλο για τη γήρανση, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους ηλικιωμένους να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, από την προώθηση του υγιούς τρόπου ζωής και της διά βίου μάθησης έως την ενίσχυση των συστημάτων παροχής υγειονομικής περίθαλψης·

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ:

56. ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝ μια προοπτική του κύκλου ζωής στους προβληματισμούς τους σχετικά με τους τομείς πολιτικής που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους·

57. ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΩΘΟΥΝ την αμοιβαία μάθηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών
58. ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΝ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ αξιόπιστους και διεθνώς συγκρίσιμους δείκτες για τη μέτρηση της ευημερίας των ηλικιωμένων σε όλους τους τομείς πολιτικής που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των επιτροπών

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ:

59. ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕΙ το αναλυτικό της έργο που διεξάγει από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σχετικά με τα θέματα της επάρκειας των συντάξεων και της μακροχρόνιας φροντίδας, και να εκπονεί περιοδικά την κοινή έκθεση για την επάρκεια των συντάξεων και την κοινή έκθεση για τη μακροχρόνια φροντίδα.
-